

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

20 september 2002

GEDACHTEWISSELING

**over de ontwikkelingen inzake mestverwerking
met mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Jos Bex**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs,
Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de
heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde,
de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever,
de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht,
de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan
Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

INHOUD

I. Inleidende uiteenzettingen	4
II. Opmerkingen en vragen van de leden	6

Bijlagen

– Nota van de Vlaamse Landmaatschappij over Mestverwerking : Stand van zaken op 31 mei 2002	12
– Bijkomende vragen van de CD&V-fractie	19
– Antwoord op de vragen van de CD&V-fractie	21

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening hield op 4 juni 2002 een gedachtewisseling over de ontwikkelingen inzake mestverwerking.

I. INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

– Inleiding

Minister Vera Dua : We zullen een stand van zaken van de ontwikkelingen inzake mestverwerking geven. Er is ook een nota van de Vlaamse Landmaatschappij beschikbaar (zie bijlage bij dit verslag). Vandaag was er ook een studiedag van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) over mestverwerking. Om die reden kunnen heel wat betrokkenen niet aanwezig zijn.

Het aantal vergunningen voor mestverwerkingsinstallaties is sterk gestegen. Dat is positief. Na het afleveren van een vergunning moet de installatie echter nog gebouwd worden. Er zijn vaak nog een aantal praktische moeilijkheden.

Mevrouw Vandendriessche zal eerst een aantal cijfers geven over het aantal vergunningen. Daarna zal zij de export van de eindproducten van de mestverwerking toelichten. Eventueel zal ik de verhouding met Wallonië behandelen. Daarna kunnen we het nog hebben over de superheffing. Ik benadruk dat die superheffing noodzakelijk is om de mestverwerking op gang te krijgen.

Voorts zijn er nog een aantal technische knelpunten, waarover onder meer in de taskforce Mestverwerking uitgebreid wordt gediscussieerd om oplossingen te vinden.

– Vergunningen

Mevrouw Hilde Vandendriessche, kabinetsmedewerkster van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw : Het eerste deel van de rondgedeelde nota handelt over de vergunningen. In tabel 1 is per provincie een overzicht gegeven over de mestverwerkingsinstallaties : vergund, in aanvraag en geweigerd (zie bijlage, pagina 12).

In totaal zijn er voor Vlaanderen 106 installaties vergund, 40 zijn aangevraagd en 7 dossiers zijn geweigerd. Uit de vergelijking met de brochure van 2000 van de Mestbank blijkt een belangrijke vooruitgang van het aantal vergunde installaties en mestverwerkingscapaciteit.

De heer Dirk Brusselaers, kabinetsmedewerker van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening : Voor de installaties in de industriegebieden en kleinschalige in situ mestverwerkingsinstallaties zijn er weinig problemen met de stedenbouwkundige vergunning. Het is moeilijker voor de kleinschalige of middelgrote verwerkingsinstallaties die werken voor verschillende landbouwbedrijven en die zich willen vestigen in landbouwgebied.

Het industrieel uiterlijk en de omvang van de gebouwen zijn vaak in tegenspraak met de beleidslijn inzake ruimtelijke ordening. Er zijn een aantal grotere bedrijven vergund, onder meer in Bree. De grootste problemen op het gebied van bouwvergunningen situeren zich in de Noorderkempen.

Mevrouw Hilde Vandendriessche : Er zijn ook tabellen beschikbaar met een overzicht van de stand van zaken per project, onder meer op gebied van de milieu- en bouwvergunning.

Tabel 2 duidt de verwerkingscapaciteit van de installaties per provincie aan (pagina 12). In de tabel staan de jaarlijkse verwerkingscapaciteit voor varkensdrijfmest, dikke fractie, pluimveemest, kalvergieter en gemengde mest.

In tabel 3 staat de mestverwerkingsplicht per mestsoort, opgelegd door het mestdecreet vanaf 2003 (pagina 13). In totaal is dat voor Vlaanderen 2.390.000 ton varkensmest. Uit de vergelijking met de vergunde productie blijkt dat er nog onvoldoende varkensmestverwerkingscapaciteit is : nog maar 1.658.515 ton. Voor de mest van pluimvee is er een verwerkingsplicht van 365.000 ton terwijl er reeds meer dan 625.000 ton vergund is.

– Export eindproducten mestverwerking

Bij het overzicht van de export van eindproducten van mestverwerking wordt een onderscheid gemaakt tussen de export van mest, die beantwoordt aan de Europese definitie van zuivere mest – vooral kippenmest – en dierlijke mest na verwerking. Het gaat dan onder meer over kippenmest, vermengd met andere mest.

De eerste tabel over de export van zuivere mest toont het aantal aangevraagde vergunningen voor export naar Frankrijk, Nederland en Duitsland op 3 juni 2002 (pagina 13). Het gaat samen over 3.878.247 kilogram uitgedrukt in P₂O₅ en 5.561.328 kilogram stikstof.

Voor 3.689.948 kilogram P_2O_5 en voor 4.366.190 kilogram stikstof zijn er reeds vergunningen afgeleverd door Vlaanderen en door de betrokken landen. Die hoeveelheden kunnen dus het land uit.

De reeds gevoerde hoeveelheden, bijvoorbeeld 842.643 kilogram P_2O_5 , staan daarmee in schril contrast. De dierlijke mest vond dit voorjaar immers een vrij goede afzet in Vlaanderen, net als vorig jaar trouwens.

In een andere tabel (onderaan pagina 14) zien we hoeveel export van dierlijke mest mogelijk is na bewerking. Een volgende tabel toont de totale hoeveelheid nutriënten die reeds geëxporteerd werd, namelijk 93.207 ton (pagina 15).

– Superheffing

Een belangrijk element in het kader van de mestverwerking is de superheffing op het niet voldoen aan de mestverwerkingsplicht. Voor het productiejaar 2000 (aanslagjaar 2001) bestaan er 324 heffingsdossiers voor een totaal bedrag van 707.029 euro of 28 miljoen frank. Uiteraard gaat het voor dat eerste jaar niet om een groot bedrag.

Het percentage verwerkingsplicht was nog klein en de aanslagvoet bedroeg 10 frank per eenheid stikstof en per kilogram fosfaat. Op 324 dossiers zijn er 136 bezwaren, onder meer de dertien bezwaren van de firma Mest- en AfvalVerwerking (MAV) die nog in behandeling zijn bij de Mestbank. We hebben lang moeten wachten op de cijfers van MAV en sommige cijfers ontbreken nog altijd.

De nota's over de superheffing voor het productiejaar 2001 zullen in september en oktober van dit jaar vertrekken. Het percentage verwerkingsplicht ligt hoger en de heffingsvoet bedraagt nu 20 frank per eenheid nutriënt. Deze heffingsvoet blijft ook van kracht voor het volgende jaar, maar het jaar daarna zal hij opnieuw verdubbelen. Voor 2002 is er een verwerkingsplicht voor 7 miljoen kilogram fosfor en voor stikstof zal dat ongeveer het dubbele bedragen.

We denken dat de helft daarvan zal kunnen worden verwerkt. Er zal meer kippenmest geëxporteerd worden dan er in de verwerkingsplicht zit. De verwerkingsplicht voor varkensmest is echter niet inruilbaar tegen die voor kippenmest. Netto zal er dus heel wat mest verwerkt en geëxporteerd worden.

– Overzicht knelpunten

Tot slot een overzicht van de belangrijkste knelpunten. Er zijn al heel wat bedrijven vergund waarvan sommige al operationeel zijn en andere niet. Het belangrijkste knelpunt is dat het nog ontbreekt aan grote installaties die de dikke fractie van de dierlijke mest kunnen verwerken. In de bijlagen is er een schema opgenomen dat afkomstig is van de website van het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (pagina 17). De mest kan worden gescheiden in een dunne en een dikke fractie. De technieken om deze fracties te verwerken, worden in het schema opgesomd. Voor de dikke fractie is er sprake van composteren, drogen, bekalken en verbranden. Voor deze bewerkingen zijn er uiteraard grote installaties nodig en die ontbreken dus nog. In de taskforce Mestverwerking zijn we met deze technieken bezig, vooral met het composteren.

Voor de eindproducten, onder meer voor het gecomposteerde product, moet er een oplossing worden gevonden. Ook dat is aan de orde in de taskforce, die samenwerkt met een werkgroep van mensen uit de praktijk.

Het bijzonderste probleem is dat om een eindproduct te verhandelen als bodemverbeterend middel een ontheffing nodig is van het voormalige federale ministerie van Landbouw, de DG5, en dat ligt vrij moeilijk. We proberen nu een aantal modaliteiten uit te werken die kunnen leiden tot richtlijnen op basis waarvan de dossiers kunnen worden beoordeeld.

Om de afzet van de eindproducten te vergemakkelijken willen we een label uitwerken. De VCM heeft ook inspanningen gedaan om de landbouwers een goede brochure te bezorgen over de exportregelgeving naar Frankrijk.

Sommige mestverwerkingstechnieken zijn vrij eenvoudig en kunnen toegepast worden op de landbouwbedrijven. De milieuvergunningen daarvoor moeten nu worden aangevraagd op basis van de indelingsrubriek 28.3 van Vlarem, wat vrij omslachtig is. Een wijziging van Vlarem zou toelaten dat af te handelen via rubriek 9, die de mededelingen en de kleine veranderingen betreft. Voorwaarde is wel dat er geen sprake is van lozing of emissie of van andere activiteiten waarvoor een vergunning nodig is, bijvoorbeeld voor het gebruik van zware motoren.

Een ander knelpunt is de BTW-regelgeving. Terwijl het BTW-tarief voor het uitrijden van dierlijk mest op het land 6 procent bedraagt, is dat voor mestverwerking 21 procent. Met de juridische dienst van de Mestbank werken we aan een oplossing om dat tarief tot 6 procent te herleiden.

De Mestbank wijst ten slotte op de mogelijke schadelijke landbouwkundige en milieu-effecten van het hergebruik van effluenten op de eigen landbouwgronden, vooral in verband met de potas die daarin aanwezig is.

Minister Vera Dua : De twee volgende jaren zullen cruciaal zijn voor het operationeel worden van de mestverwerking. Op het vlak van eindverwerking moeten nog bijkomende inspanningen geleverd worden. Het project Biopower is momenteel in de running. Ik heb de initiatiefnemers al verscheidene keren ontvangen. Ze hebben hun procédé zodanig aangepast dat de installatie beantwoordt aan de lozingsnormen. De bestendige deputatie moet binnenkort een beslissing nemen. Eén van de zwaarste punten in de hele discussie is het verlenen van een attest dat het om een goed eindproduct gaat.

Op het niveau van de administratie lopen er onderhandelingen tussen Vlaanderen en Wallonië. Maar de voor gisteren geplande ontmoeting op regeeringsniveau is niet kunnen doorgaan. Ik vermoed dat ze in september zal plaats vinden. Het is niet de bedoeling om Vlaamse mest in Wallonië te dumpen maar we willen wel minstens die producten naar Wallonië kunnen uitvoeren die we ook naar andere landen exporteren.

II. OPMERKINGEN EN VRAGEN VAN DE LEDEN

De heer Jef Van Looy, waarnemend voorzitter : De nota over de mestverwerking is indrukwekkend. Er is blijkbaar al zeer veel vergund. Het gaat dan wel enkel om milieuvergunningen.

Het is ook wel jammer dat we geen zicht krijgen op de tonnage kippen- en varkensmest die nu al in Vlaanderen verwerkt wordt. De voorzitter en enkele leden van deze commissie hebben een brief ontvangen van een coöperatie voor mestverwerking uit Brecht, die zowel een bouw- als een milieuvergunning heeft maar de mestverwerking toch moeilijk opgestart krijgt : omdat de kostprijs vrij hoog is, krijgt ze geen lening van de bank.

Een oplossing zou er kunnen in bestaan een deel van de mest te verwerken maar dan stuit het be-

drijf op het feit dat de mestverwerkingsplicht voor 100 procent geldt. Wat is volgens de minister een haalbaar procédé voor mestverwerking ?

Minister Vera Dua : Het is niet de taak van de minister reclame te maken voor bepaalde procédés. Wij leveren vergunningen af voor installaties die de reglementering inzake milieuvergunningen respecteren. Belangrijk is wel dat de mestverwerking effectief op gang komt en er vergunningen gegeven worden. Het VCM (Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking) is daarbij het aanspreekpunt : ik vermoed dat het iedereen met raad en daad inzake procédés bijstaat.

Ik heb ook een briefwisseling gevoerd met de coöperatie uit Brecht. Ik heb ze meteen laten weten dat ik wegens omstandigheden niet aanwezig kon zijn op de vergadering waarvan in de brief sprake is. Ik wil er bovendien op wijzen dat de 100 procent mestverwerkingsplicht voor bedrijven enkel het overschot betreft en dus uitsluitend geldt voor veehouders die compleet grondloos zijn. Of het bedrag dat daarmee gemoeid is leefbaar is, is afhankelijk van vele factoren en verschilt dus van bedrijf tot bedrijf.

We gaan de effluenten niet transporteren van de ene naar de andere kant van het Vlaamse gewest. In de wijziging van het mestdecreet die momenteel bijna afgerond is, is er daarom in voorzien dat het effluent effectief op het land kan worden gebracht.

De heer Jef Van Looy, waarnemend voorzitter : In sommige gemeenten krijgen bedrijven wel een milieuvergunning maar geen bouwvergunning.

De heer Dirk Brusselaers : Er zijn wat dat betreft vrijwel geen problemen, behalve dan in de regio Noorderkempen. Daar zijn een drie- tot viertal aanvragen afgewezen wegens strijdigheid met de BPA's. Een aantal dossiers loopt nog. Het kabinet van minister Van Mechelen is de sturende kracht die met de lokale en provinciale overheid terzake een doorbraak probeert te forceren. Er is een eerste vergadering geweest in maart : toen hebben we een locatie aangereikt die volgens ons perfect mogelijk was, niet via vergunning maar via planning. Maar de lokale en provinciale overheid moeten ook hun verantwoordelijkheid inzake planning durven opnemen. Wij hakken binnen 2 tot 3 weken in een overlegvergadering de knoop door over een grootschalige mestverwerkingsinstallatie in de Noorderkempen.

Minister Vera Dua : Ook wij vragen een doorbraak, maar de bestaande reglementering moet wel

gerespecteerd worden. De weigeringen betreffen dossiers die niet in orde zijn. Ook wij betreuren dat, maar mijn kabinet zit met dat van de minister van ruimtelijke ordening rond de tafel om in die gevallen een alternatief te bieden.

De heer Dirk Brusselaers : De omzendbrief van 6 december 2000 (RO/2000/02) bepaalt dat a priori moet gezocht worden naar regionale lokale bedrijventerreinen indien het gaat om grootschalige inplantingen. Daaraan is er nood in Hoogstraten. Als er daar geen plaats meer is, zullen we actief mee zoeken naar nieuwe locaties, via planningsinitiatieven.

De heer Jef Van Looy, waarnemend voorzitter : Via een BPA kan van een agrarisch gebied een industriezone worden gemaakt. De omzendbrief biedt toch nogal wat mogelijkheden om kleinere installaties in te planten in agrarisch gebied.

De heer Dirk Brusselaers : In de omzendbrief wordt verwezen naar installaties tot 200.000 ton per jaar. Dat is duidelijk een overschatting. De omzendbrief moet op dit vlak dan ook worden bijgesteld. Uit de ervaring blijkt dat alle kleinschalige mestverwerkingsinstallaties, tot 20.000 ton per jaar, probleemloos worden vergund, zelfs als ze ten behoeve staan van meerdere bedrijven.

Mevrouw Hilde Vandendriessche : De mestverwerking van 2001 en 2002 bestaat in belangrijke mate uit een combinatie van bewerking en export. De tabellen in bijlage (pagina 14) geven de toestand weer tot 3 juni 2002.

Op korte termijn zal export naar Duitsland mogelijk zijn. Ondanks de grote vraag vanuit Duitsland werden exportvergunningen tot nog toe geweigerd als gevolg van technisch-vormelijke elementen : het bemestingsplan werd niet bij de dossiers gevoegd en er werd geen dossiertaks betaald. Intussen liggen er al nieuwe aanvragen klaar. Wellicht zullen de vergunningen zonder problemen worden toegeestaan. Dan kunnen we al een beroep doen op drie exportlanden : Duitsland, Frankrijk en Nederland.

De heer Jef Van Looy, waarnemend voorzitter : Wat werd er nu eigenlijk vergund ? Er heeft blijkbaar nog geen echte verwerking plaatsgevonden : enkel bewerking en export en het drogen van kippenmest.

Mevrouw Hilde Vandendriessche : Daarvoor kan ik verwijzen naar de rondgedeelde tabel waarin alle initiatieven staan vermeld : in kolom B wordt verwezen naar het systeem dat wordt gebruikt.

Als er nog een eindproduct overblijft, is er niet echt sprake van verwerking, maar wel van bewerking, behalve als er voor het eindproduct een afzet voorhanden is in het geheel. Dit is één van de knelpunten waaraan momenteel hard gewerkt wordt. Bewerken plus exporteren is volgens het decreet hetzelfde als verwerken. Het decreet bepaalt bovendien dat het exporteren van kippenmest gelijk staat aan verwerken.

De heer Jos De Meyer : Achter welk procédé staat de minister zelf ? De minister zegt wel geen reclame te willen maken voor het een of andere procédé, maar de landbouwers verwachten begeleiding.

Artikel 11, § 1, 6° van het mestdecreet van 23 januari 1991 bepaalt dat "het participeren aan en het nemen van initiatieven tot uitbouw en exploitatie van centrale mestverwerkingsseenheden" tot de taken van de Mestbank behoort. Welke inspanningen heeft de Mestbank reeds gedaan : hoeveel personeelsleden werden ingezet, met welke middelen, welke projecten werden uitgevoerd, wat waren de resultaten ?

Hoeveel bedrijven zijn in 2000 hun verwerkingsplicht niet nagekomen ? Hoeveel fosfaat en nitraat moesten deze bedrijven verwerken en/of exporteren ? Hoeveel bedraagt de totale heffing die werd opgelegd ? Hoeveel bezwaren werden er ingediend ? Voor welk bedrag ?

Kan de veehouder de mest opslaan, als er geen mestverwerkingsplicht bestaat, om die het jaar nadien te verwerken ? Is het bedrijf dan een heffing verschuldigd ?

Minister Vera Dua : Mestbewerking gevolgd door export is een tijdelijke en zeer delicate oplossing. Er moet ook gewerkt worden aan oplossingen op lange termijn. Ik streef naar diversificatie en een kleinschalige aanpak op bedrijfsniveau. Onder andere Biopower en bepaalde composteringsprocédés voldoen wellicht.

Het is aan de VCM om bijstand te verlenen op het vlak van mestverwerking. De Vlaamse overheid stelt daartoe middelen ter beschikking van de VCM. Een overheidsparticipatie in mestverwerkingsinstallaties wordt door de Europese Commissie niet aanvaard. Het voorbeeld van Promest in Nederland heeft dat aangetoond. Voor de kleine inbreng in Biopower via de Vlaamse Milieuholding, verwijs ik naar de gedachtenwisseling van vorige week over de herstructurering van de VMH.

Ik zal u de details over de Mestbank schriftelijk bezorgen, tenzij de vertegenwoordiger van de Mestbank onmiddellijk op uw vragen kan antwoorden.

Voor de stand van zaken in verband met de superheffing verwijs ik naar de tabel die ik bezorgd heb. Raken aan de superheffing zou het huidige beleid volledig ondergraven. De superheffing is een essentieel signaal om op de ingeslagen weg voort te gaan.

De heer Jos Bex : Wat is de kostprijs voor de verschillende mestverwerkingsprocédés ?

Minister Vera Dua : In het verleden werden zeer onrealistische cijfers gepubliceerd : zo was er sprake van 300 frank per ton. Wellicht bedraagt de gemiddelde prijs in werkelijkheid tussen 700 en 900 frank per ton. Deze cijfers hebben echter geen enkele wetenschappelijke basis.

De heer Bruno Tobback : Is het dan niet mogelijk om te berekenen hoeveel grond per varken er nodig is voor een bedrijf om rendabel te zijn ?

Minister Vera Dua : Er moet ook rekening worden gehouden met de hoge kosten van de regeling voor langeafstandstransporten (LAT).

De heer Jos De Meyer : U hebt nog geen antwoord gegeven op mijn derde vraag over de mogelijkheid de mest op te slaan.

Minister Vera Dua : Het antwoord is neen.

De heer Jos De Meyer : Volgens mijn informatie worden in Nederland toch bepaalde ondersteuningsmaatregelen genomen. Kunnen uw kabinetsmedewerkers dat onderzoeken ?

Minister Vera Dua : Ik stel voor dat u ons die informatie geeft. Dan kunnen we die gebruiken in de discussie met de Europese instanties

De heer Jos De Meyer : Ik zal dat doen, maar niets belet dat uw medewerkers dat ondertussen onderzoeken.

Mevrouw Hilde Vandendriessche : Tot nog toe kennen we alleen de veroordelingen die Nederland heeft opgelopen en dat het alles moet terugbetalen.

De heer Jef Van Looy, waarnemend voorzitter : U zou ons nog een document bezorgen over het feit dat er in Nederland een derogatie op de bemes-

tingsnormen goedgekeurd was door Europa. Dat hebben we evenwel nog niet gekregen.

Mevrouw Hilde Vandendriessche : Dat document is overgemaakt, maar ik zal dat nakijken.

De heer Jos De Meyer : Tot nog toe weten we niets over een derogatie die in Nederland goedgekeurd is.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Blijkbaar zijn de exportlanden onze buurlanden. Bestaat er geen mogelijkheid om naar andere landen te exporteren ? Is er daarvoor geen interesse ?

Minister Vera Dua : Zodra het product beantwoordt aan de Europese exportnormen, komen alle landen in aanmerking. Het is niet toevallig dat de buurlanden het eerst in aanmerking komen, want de prijs stijgt per ton naargelang de afstand groter is. Er doen heel wat verhalen de ronde over mogelijke afzetmarkten in Oost-Europa. Ik wacht echter nog altijd op concrete pistes.

Naar aanleiding van de beslissing over de kwetsbare gebieden is aan minister Jaak Gabriels, bevoegd voor buitenlandse handel, de opdracht gegeven om promotie te voeren voor onze mestverwerkingsproducten. Hij zal via Export Vlaanderen proberen om een afzetmarkt te vinden in alle mogelijke landen. Ik vind het logisch dat onze afzet het grootst is in de buurlanden. De transportkost is enorm als we de afgewerkte producten beginnen te vervoeren naar Oost-Europa. Ik sluit dat evenwel niet uit.

De heer Paul Wille : De uitvoer naar Oost-Europa is geen voorbeeld van ethisch ondernemen.

Minister Vera Dua : Het gaat hier wel om producten die een attest krijgen dat ze bodemverbeteraars zijn. Het dumpen van mest is volledig gedaan. Bij de Administratie Land- en Tuinbouw is men bezig met een onderzoeksproject over de exportmogelijkheden in de diverse landen.

De heer Jef Van Looy : Wat is de toegekende nutriëntenhalte en wat is de reële productie aan stikstof en fosfor in 2000 en 2001 ? Hoeveel overschot aan kilogram stikstof en fosfaat is er uiteindelijk ?

Als 47 procent van de landbouwoppervlakte in Vlaanderen kwetsbaar gebied wordt, wat betekent dat voor de cijfers als in die gebieden bemest moet worden aan 170 kilogram stikstof uit dierlijke mest of als er eventueel een derogatie is ? De Mestbank heeft me berekeningen toegestuurd. Tot mijn verwondering rekent de Mestbank daarbij met gemid-

delde inhouden van mest. De landbouwer daarentegen moet aangifte doen op basis van de uitscheidingsnormen. Wat zijn de cijfers op basis van de uitscheidingsnormen ?

Is het 1 miljard frank van het stopzettingdecreet al volledig uitbetaald ? Wat heeft dat opgeleverd aan nutriëntenhalte en aan reële vermindering van de productie ? Wat moet er in 2003 verwerkt worden in de verschillende scenario's aan reële kilogram mest en wat wordt er werkelijk verwerkt ?

De minister is van plan om een milieubeleidsvereenkomst te sluiten met de veevoedersector. Wat is hun medeverantwoordelijkheid in de mestverwerking ?

U wilt geen reclame maken voor een mestverwerkingsprocédé. Werkt het mestverwerkingsbedrijf van de heer Tolpe dat u met prins Laurent geopend hebt, met een goed procédé ?

Er is daarstraks gesproken over MAV. Als iemand mestverwerking aanvaardt en het uiteindelijk niet doet, is de veehouder dan de dupe en moet die naar de rechtbank stappen ? Is er een andere oplossing mogelijk ?

Minister Vera Dua : Met de afbakening van 57 procent en met de derogatie voor grasland kwamen we aan een bijkomend mestoverschot van 3 miljoen kilogram stikstof.

De heer Jef Van Looy : Wat is de derogatie ? Waar is de beslissing gevallen ? In de beslissing van de Vlaamse regering staat er niets over derogatie.

Minister Vera Dua : Dat komt in het gewijzigde mestdecreet dat nog in het Vlaams Parlement besproken moet worden.

Een aantal slides over de afbouw geven een goed beeld van datgene waarmee we bezig zijn en de relatie met de nutriëntenhalte. De eerste ronde voor de varkenshouderij is voorbij. Er waren veel meer aanvragen dan er geld ter beschikking was. Vandaar dat we met het eerste miljard frank voor 2002 een nieuwe ronde geopend hebben, die opnieuw gericht was naar de varkenshouders. Er waren 881 aanvragen. Als we al die aanvragen moesten uitbetalen, dan zaten we aan 1,7 miljard frank. De nutriëntenhalte komt op 4 miljoen kilogram stikstof. De totaal toegekende nutriëntenhalte voor die bedrijven was hoger.

De verdeling van het aantal aanvragen per provincie toont dat er in West-Vlaanderen zeer veel aan-

vragen waren ; Oost-Vlaanderen staat op de tweede plaats. In Vlaams-Brabant en Limburg waren er minder aanvragen omdat het aantal varkenshouders daar het laagst is.

Wat hebben we effectief kunnen doen met die 1 miljard frank ? Uiteindelijk hebben we ons moeten beperken tot 512 dossiers voor 998 miljoen frank. Daarbij konden iets meer dan 12.000 zeugen- en 169.740 mestvarkensplaatsen afgebouwd worden.

Door de uitbetaling van de premies van het eerste miljard frank werden 2,5 miljoen kilogram stikstof en 1 miljoen kilogram fosfor weggenomen. Het betreft de volgende bedrijfstypes : 115 zeugbedrijven, 295 mestvarkensbedrijven en 130 gemengde bedrijven. In totaal gaat het dus om 540 bedrijven.

Het zwaartepunt van de gunstige aanvragen ligt bij de kleine bedrijven. Bijna 200 bedrijven hebben tussen de 100 en 200 mestvarkens.

Het is zeer goed dat veel oudere veehouders gebruik maken van de maatregel. Het zou pas verontwaardigend zijn indien veel jonge landbouwers een aanvraag indienen. De enige bedoeling is het opkopen van milieuvergunningen. Er zit een sociaal aspect in. Ik heb altijd gesteld dat de slecht gestructureerde bedrijven en de uitbollende bedrijven op de maatregel zouden ingaan. Er is daarover heel wat discussie geweest.

Ook in het SERV-advies stond dat we eigenlijk een vervroegd pensioen aan veehouders geven. Dat is voor een deel het geval, maar in feite kopen we een vergunning op. Ons voorstel om de premie toe te kennen aan boeren jonger dan 65 jaar is niet aanvaard door Europa omdat het gelijkheidsbeginsel daardoor geschonden wordt en omdat een lidstaat maar staatssteun mag geven aan een sector in moeilijkheden die door de maatregel structureel wordt geholpen. Onder die voorwaarden kan men niet werken met pensioenleeftijd.

De heer Jef Van Looy : Geeft u de voorkeur aan de mestverwerkingsmethode van de heer Tolpe ?

Minister Vera Dua : Ik leg geen enkele methode op. Ik wil alleen dat de mestverwerking in Vlaanderen lukt.

De heer Francois Stuyckens, afdelingshoofd van de Mestbank : De heer Tolpe maakt ook gebruik van het TREVI-systeem, dat veel wordt gebruikt en als redelijk goed wordt ervaren. De methode is eenvoudig : de dunne en dikke fractie worden gescheiden, waarna er nog een nabehandeling volgt. Het

eindproduct is echter niet loosbaar en moet nog worden behandeld.

We hebben de computergegevens van MAV ontvangen. Een deel van de geleverde mest werd verwerkt tot korrels, die echter niet voldeden aan de normen voor export. De veehouders hebben hun contracten met het bedrijf opgezegd, ze deden dit op eigen initiatief of op vraag van MAV. Er zijn geen contracten meer met veehouders. De geleverde mest werd gestort of verbrand, een deel voor de elektriciteitsopwekking voor de steenkoolcentrales.

De heer Jef Van Looy : Dus de landbouwers die wel een contract hadden, maar hun mest nog niet hadden geleverd, zijn nu de dupe ?

De heer Francois Stuyckens : Alleen de geleverde mest wordt als verwerkt beschouwd.

Minister Vera Dua : De landbouwers in kwestie kunnen zich uiteraard wel tot de rechtbank wenden.

De heer Jef Van Looy : De VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) is momenteel bezig met een studie naar de beste beschikbare technieken. De norm van 100%-verwerking uit het decreet wordt daarin als een knelpunt naar voren geschoven. Moet deze norm niet worden herbekeken ? De bedrijven moeten weten waar ze aan toe zijn.

Minister Vera Dua : De VITO-studie werd nog niet afgerond. Over dit onderwerp wordt momenteel onderhandeld. We mogen echter niet de indruk wekken dat de regeling zal versoepelen. Natuurlijk zijn we voorstander van logische oplossingen voor logische problemen, maar we mogen niet de indruk wekken dat alle normen zullen worden versoepeld.

De verslaggever,

Jos BEX

De voorzitter,

Jacques TIMMERMANS

BIJLAGEN

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Nota aan het kabinet van Leefmilieu en Landbouw

betreft: Mestverwerking Stand van zaken 31/5/2002

1. VERGUNNINGEN

Tabel 1 geeft een overzicht van het aantal vergunningen per provincie en de toestand van het vergunningsdossier (in aanvraag, geweigerd, vergund).

Tabel1: Vergunningstoestand dossiers per provincie, situatie 31/5/02

Aantal dossiers	vergund	in aanvraag	geweigerd
Antw	10	8	2
Lim	4	0	1
O-VI	28	5	2
W-VI	63	27	1
VI-Br	1	0	1
Vlaanderen	106	40	7

Tabel 2 geeft een overzicht van de vergunde/aangevraagde capaciteit van de vergunningdossiers per provincie. De capaciteit is weergegeven per mestsoort. In de kolom 'gemengd' is de sommatie van de capaciteit van die installaties waar verschillende mestsoorten kunnen worden verwerkt zonder dat in het dossier de capaciteit per mestsoort is aangegeven.

In bijlage bij deze nota is een overzichtstabel gevoegd van alle dossiers. De vergunningen voor mestscheiders zijn niet in de lijst opgenomen.

Tabel2: De vergunde/aangevraagde verwerkingscapaciteit van de milieuvergunningdossiers

	capaciteit (ton/jr)	varkens	varkens (dik)	pluimvee	kalvergier	gemengd
Totaal vergund Antw	667.550	432.250	35.000	70.000	130.300	0
Totaal in aanvraag	81.707	49.707	0	0	0	32.000
Totaal Antwerpen	749.257	481.957	35.000	70.000	130.300	32.000
Totaal vergund Lim	136350	15850	70000	50500	0	0
Totaal in aanvraag Lim	0	0	0	0	0	0
Totaal Limburg	136.350	15.850	70.000	50.500	0	0
Totaal vergund O-VI	445873	152972	40000	235195	0	17706
Totaal in aanvraag O-VI	32054	6309	12000	12000	1745	0
Totaal Oost-VI	477927	159281	52000	247195	1745	17706
Totaal vergund W-VI	1272493	1007443	8000	256850	0	200
Totaal in aanvraag W-VI	481254	261734	0	950	0	218570
Totaal West-VI.	1753747	1269177	8000	257800	0	218770
Totaal vergund VI-Br	11000	0	0	0	0	11000
Totaal in aanvraag VI-Br	0	0	0	0	0	0
Totaal VI-Br	11000	0	0	0	0	11000
Totaal vergund VI.	2.583.266	1.658.515	153.000	612.545	130.300	28.906
Totaal in aanvraag VI.	595.015	317.750	12.000	12.950	1.745	250.570
Totaal Vlaanderen	3.178.281	1.976.265	165.000	625.495	132.045	279.476

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Tabel 3 geeft de hoeveelheid aan in ton die volgens schattingen van de Mestbank zal moeten worden verwerkt.

Tabel 3: Verwerkingsplicht anno 2003 (in ton) in Vlaanderen

Provincie	Verwerkingsplicht in 2003 per mestsoort	
	Varkens (ton)	Pluimvee (ton)
Antwerpen	500.000	120.000
Vlaams-Brabant	70.000	10.000
West-Vlaanderen	1.300.000	140.000
Oost-Vlaanderen	400.000	50.000
Limburg	120.000	45.000
Vlaanderen	2.390.000	365.000

Er dient te worden benadrukt dat de vergunde capaciteit niet gelijk is aan de operationele capaciteit. In praktijk is slechts een fractie van de vergunde installaties ook werkelijk operationeel.

Naar schatting is er reeds een operationele capaciteit van **365.000 ton voor pluimveemest** en slechts enkele tienduizenden ton aan capaciteit voor **varkensmengmest**, waarvan diegene die operationeel voor varkensmest zijn zo goed als allen in de testfase zijn.

2. EXPORT EINDPRODUCTEN MESTVERWERKING

Overzicht export 2002

Overzicht export van zuivere mest (situatie 3 juni 2002)

Reeds *aangevraagde vergunningen* voor de export van zuivere dierlijke mest via de Europese verordening voor de overbrenging van afvalstoffen. Het betreft hier allemaal dossiers met betrekking tot de export van pluimveemest.

Land van bestemming	Aantal dossiers	Gevraagde hoeveelheid in ton	Gevraagde hoeveelheid in kg P2O5	Gevraagde hoeveelheid in kg N
Frankrijk	88	30.964	743.136	805.064
Nederland	41	152.741	3.050.851	3.665.784
Duitsland	11	3480	84.260	90.480
Totaal	140	187.185	3.878.247	4.561.328

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Goedgekeurde vergunningen

Land van bestemming	Aantal dossiers	Toegestane hoeveelheid in ton	Toegestane hoeveelheid in kg P2O5	Toegestane hoeveelheid in kg N
Frankrijk	70	26.320	639.097	700.406
Nederland	41	152.741	3.050.851	3.665.784
Duitsland	0	0	0	0
Totaal	111	179.061	3.689.948	4.366.190

Reeds gevoerde hoeveelheden

Land van bestemming	Vervoerde hoeveelheid in kg P2O5 (varkens)	Vervoerde hoeveelheid in kg N (varkens)	Vervoerde hoeveelheid in kg P2O5 (pluimvee)	Vervoerde hoeveelheid in kg N (pluimvee)
Wallonië	29.929	46.377	134.929	174.681
Frankrijk	0	0	309.377	358.814
Nederland	0	0	398.337	461.988
Duitsland	0	0	0	0
Totaal	29.929	46.377	842.643	995.483

Nota: Er waren 3 aanvragen voor de export van niet gehygiëniseerde dikke fractie van varkensmest naar Nederland. Deze aanvraag diende eveneens te gebeuren via de Europese verordening voor de overbrenging van afvalstoffen. Twee aanvragen werden geweigerd op basis van de "bezemrichtlijn". Een dossier werd goedgekeurd omdat het afzet naar een erkende verwerkingsinstallatie in Nederland betrof. Deze mest is nog niet vervoerd.

Overzicht export dierlijke mest na bewerking

Land van bestemming	Vervoerde hoeveelheid in kg P2O5 (op basis van varkensmest)	Vervoerde hoeveelheid in kg N (op basis van varkensmest)	Vervoerde hoeveelheid in kg P2O5 (op basis van pluimveemest)	Vervoerde hoeveelheid in kg N (op basis van pluimveemest)
Wallonië	37.596	25.171	81.501	115.197
Frankrijk	0	0	199.520	263.661
Nederland	0	0	0	0
Duitsland	0	0	0	0
Totaal	37.596	25.171	281.021	378.858

Het vervoer in Wallonië vond enkel plaats in de maand januari. Daarna werden er geen transporten naar het Waals Gewest meer gemeld.

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Totaal geëxporteerde nutriënten

Land van bestemming	Vervoerde hoeveelheid in kg P2O5	Vervoerde hoeveelheid in kg N	Vervoerde hoeveelheid in ton
Wallonië	283.955	361.426	18.573
Frankrijk	508.897	622.475	43.290
Nederland	398.337	461.988	31.344
Duitsland	0	0	0
Totaal	1.191.189	1.445.889	93.207

3. SUPERHEFFING

De Mestbank heeft in januari 2002 de superheffing aanslagjaar 2001 verstuurd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal dossiers, de geïnde bedragen en het aantal bezwaarschriften per provincie.

Tabel: Overzicht superheffingen aanslagjaar 2001

provincie	Aantal heffingen	bedrag (EUR)	Aantal bezwaren
West-Vlaanderen	151	392.516	62
Limburg	14	37.464	0
Oost-Vlaanderen	70	120.015	22
Antwerpen	89	157.034	52
Vlaams-Brabant	-	-	0
Totaal	324	707.029	136

4. KNELPUNTEN

Onderstaand een kort overzicht van de belangrijkste knelpunten:

- Dikke fractie varkensmest: momenteel is er een acuut gebrek aan verdere verwerking voor dikke varkensmest na scheiding. Technieken zoals compostering of verbranding zijn nog in volle ontwikkeling of opbouw. Het gebrek aan een kwaliteitsnorm/erkenning voor mestcompost houdt eveneens de stimulatie van compostering tegen.
- Eindproducten:
 - voor een eindproduct te verhandelen als bodemverbeterend middel (ook export) is een ontheffing nodig bij het ministerie van landbouw (DG 5). Nog geen enkel eindproduct heeft deze ontheffing kunnen bekomen (tenzij voor een korte periode) vermits de stabiliteit van het product niet kon worden aangetoond.
 - commercialisatie eindproducten: het is moeilijk in te schatten welke kwaliteitseisen lokale overheden in potentiële afzetgebieden verwachten van deze eindproducten, wat de commercialisatie ervan bemoeilijkt. Verdere prospectie is noodzakelijk:
 - Task Force Mestverwerking en een werkgroep eindproducten werkt momenteel voorstellen uit en wil tevens onderzoeken of een label voor de

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

eindproducten wenselijk is

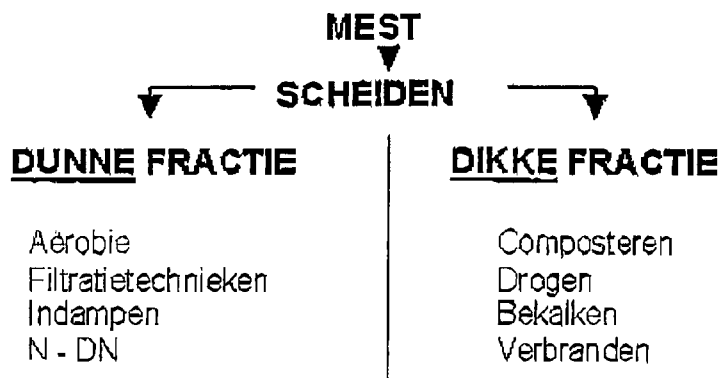
- VCM heeft brochure voor exportregeling naar Frankrijk
- problematiek van de mestafzet naar Wallonië.
- Wijziging Vlaamse mededeling kleine verandering (rubriek 9) voor eenvoudige installaties zonder lozingen en zonder emissie (ipv rubriek 28.3).
- BTW-regelgeving: minister Dua heeft de opdracht gegeven om de piste te onderzoeken om de BTW voor mestverwerking te verlagen van 21 % naar 6%. De juridische dienst van de Mestbank onderzoekt deze piste in samenwerking met een fiscalist.
- Er is meer kennis noodzakelijk over het gebruik van resteffluenten in de landbouw m.b.t. o.a. de bodem, landbouwkundige en milieu effecten van o.a. het relatief hoog gehalte aan zouten

TECHNIEKEN

Klik hier om meer informatie te vinden over bedrijven die ervaring hebben in:

Scheiden
Composteren
Drogen

De meeste projecten beginnen met een scheiding (centrifuge, decantorcentrifuge, vijzelpers, trilzeef,...) van de mest. De bekomen fracties kunnen nadien verder worden behandeld.

- Scheiden
- Aërobie
- Anaërobie
- Algenvijver
- N - DN
- Ammoniakstripping
- Defosfatare
- Indampen
- Elektrochemie
- Microfiltratie
- Ultrafiltratie
- Nanofiltratie

- Omgekeerde osmose
- Actief koolfilter
- Drogen
- Mengen
- Bekalken
- Verbranden
- Pyrolyse
- Vergassen
- Composteren
- Korrelen
- Biomechanische omzetting
- Biologische omzetting

Bij het onderdeel projecten worden de verschillende mestverwerkingssystemen in Vlaanderen verder toegelicht.

OVERZICHT REGELGEVING EINDPRODUKTEN

Op de eindproducten van mestbe- en mestverwerkingsinstallaties zijn de volgende regelgevingen van toepassing: het **Meststoffendecreet**, het **VLAREA** (co-verwerking afvalstoffen) en het **Koninklijk Besluit van 07/01/1998** betreffende de handel in meststoffen, bodemverbeterende middelen en teeltsubstraten. Voor export gelden de **Bezemrichtlijn** en de **Transportverordening**.

Er wordt in dit overzicht duidelijk een onderscheid gemaakt tussen export (buiten Vlaamse Gewest) van **verwerkte mest** (gecomposteerde mest, gedroogde mest,...) en **niet verwerkte mest** dat volgens de bezemrichtlijn eveneens mogelijk is in een aantal gevallen (kippenmest, paardemest, export rulle fractie varkensmest naar een erkende installatie) indien door het land van bestemming de toestemming wordt verleend.

Daarnaast is telkens een onderscheid gemaakt in de eindproducten afkomstig van een verwerkingsinstallatie die alleen maar mest verwerkt en installaties die aan co-verwerking doen van mest en organische afvalstoffen.

In onderstaande tabel kan je voor elk eindproduct zien welke regelgeving er van toepassing is. Daarnaast is telkens tussen haakjes de **bevoegde administratie** weergegeven. Deze tabel is enkel van toepassing binnen de **EU**, voor export buiten de EU kunnen, afhankelijk van het land van bestemming (die het eindproduct al of niet als een afvalstof beschouwt), bijkomende eisen aan het product worden gesteld of zijn er bepaalde procedures niet meer van toepassing. In dergelijke gevallen is het belangrijk goed te informeren bij het land van bestemming.

	Export van verwerkte dierlijke mest (gedroogd, gecomposteerd,...)	Export na co-verwerking van mest en organische afvalstoffen	Export van niet verwerkte dierlijke mest voor gebruik op land of voor verwerking in een erkende installatie buiten Vlaanderen
Bezemrichtlijn (Europees)	<u>Ja (Min. v. Landbouw)</u>	<u>Ja (Min. v. Landbouw)</u>	<u>Ja (Min. v. Landbouw)</u>
Transportverordening (Europees)	<u>Soms*** (Mestbank)</u>	<u>Ja (OVAM)</u>	<u>Ja (Mestbank)</u>
KB van 7/1/1998 (Federaal)	<u>Ja (Min. v. Landbouw)</u>	<u>Ja (Min. v. Landbouw)</u>	<u>Nee</u>
VLAREA (Gewestelijk)	Nee	<u>Ja (OVAM)</u>	Nee
Meststoffendecreet (Gewestelijk)	<u>Ja (Mestbank)</u>	<u>Ja (Mestbank)</u>	<u>Ja (Mestbank)</u>

Opmerkingen tabel:

- *** De Mestbank stelt de vraag aan de bevoegde administratie in het land van bestemming. Indien het land van bestemming het eindproduct als een afvalstof beschouwt, dient de verdere opvolging van het transport te gebeuren conform de Europese transportverordening (**verordening 259/93/EEG**).
- Daarnaast moet eveneens rekening worden gehouden met de regelgeving geldend in het land van bestemming.

Bijkomende vragen van de CD&V-fractie

A. Vragen aangaande de reële productie en het reële overschot aan dierlijke mest :

- 1) Wat was de reële productie aan kg stikstof en kg fosfaat voor de productie jaren 2000 en 2001 ?
 - Hoe gebeurt de berekening van deze productie ?
 - Kunnen deze cijfers opgesplitst worden per diercategorie met vermelding van het aantal dieren en de toegekende nutriëntenhalte ?
- 2) Wat waren en zijn de afzetmogelijkheden aan kg stikstof en kg fosfaat voor 2000, 2001 en 2003 (raming), uitgaande van een 100 % acceptatiegraad, op basis van het aantal ha, hun onderscheiden teelten en hun bemestingsnormen en de uitscheidingsnormen ? (Voor 2002 en 2003 kunnen het aantal ha en de teelten van 2000 en 2001 gebruikt worden).
- 3) Welk is, op basis van de gegevens uit vraag 1 en 2, het reële overschot voor de productie jaren 2000 en 2001 en het geraamde overschot van 2002 en 2003.
- 4) Welk extra overschot ontstaat er in 2003 door het aanduiden van kwetsbare gebieden ? Kan dit extra overschot berekend worden, enerzijds op basis van de uitscheidingsnormen (op deze basis moet ook de boer zijn aangifte doen), en anderzijds op basis van de gemiddelde samenstelling van dierlijke mest (nota's Mestbank, echter niet toegelaten voor de aangifte).

Hoe verklaart u het verschil tussen beide cijfers ?

B. Vragen over de verwerkingsplicht (en de werking van het decreet) :

- 1) Kunt u per grootte van de productieklasse fosfaat uit MAP II bis (7,5 – 10 ton ; 10 – 12,5 ton ; 12,5 – 15 ton ; > 15 ton) opgeven en opgesplitst naar varkens en pluimvee :
 - het aantal bedrijven die verwerkingsplichtig zijn
 - hun reële productie aan kg fosfaat en kg stikstof
 - het aantal ha bedrijfseigen grond waarover deze bedrijven beschikken
 - hun reëel overschot aan kg fosfaat en kg stikstof
 - de hoeveelheid fosfaat en stikstof die deze bedrijven in 2000 en 2001 enerzijds moesten verwerken en anderzijds verwerkt hebben.
- 2) Zijn er buiten deze bedrijven nog bedrijven die verwerkt of geëxporteerd hebben en dit NIET verplicht waren door de wet ?

Kunt u hier het aantal bedrijven opgeven, de fosfaat- en stikstofproductie, het fosfaat- en stikstofoverschot, evenals het totaal aantal ha bedrijfseigen grond ?

- 3) Varkens- en pluimveebedrijven kunnen de forfaitaire productienormen, eventueel een convenant of een balansstelsel gebruiken.

Kunt u voor deze drie typen en per diercategorie een overzicht geven, voor de productie jaren 2000 en 2001, van :

- het aantal bedrijven,

- hun reële fosfaat- en stikstofproductie en
- hun overschot aan fosfaat en stikstof ?

Jef VAN LOOY

Jos DE MEYER

Gisèle GARDEYN-DEBEVER

Gerald KINDERMANS

Jan LAURYS

Antwoorden op de vragen van de CD&V fractie

De reële stikstof en P₂O₅ productie voor activiteiten 2000 bedraagt 72.900.000 kg P₂O₅ en 186.700.000 kg N. De berekening gebeurt door het aantal dieren te vermenigvuldigen met het netto uitscheidingscijfer, rekening houdende met de uitscheidingsbalansen. In deze cijfers wordt dus rekening gehouden met de aanpak aan de bron. In bijlage vindt u een overzicht van de productie per diersoort en per balanssysteem voor activiteiten 2000. De productie 2001 is nog niet beschikbaar, gezien deze gegevens pas in 2002 binnenkomen en verwerkt worden bij de mestbank.

De totale oppervlakte cultuurgrond in Vlaanderen bedroeg in 2000 : 666.900 ha ; en in 2001 : 669.800 ha.

Om de plaatsingsruimte in Vlaanderen te bepalen kun je dit berekenen, zoals u reeds aangaf in uw vraagstelling, volgens verschillende scenario's. Belangrijke elementen hierin zijn inderdaad de acceptatiegraad voor dierlijke mest per bedrijf, de acceptatiegraad van dierlijke mest per teelt, de mestsamenstelling, optimalisatie van mestsamenstellingen, gebruik van bodembalansen, een bemestingsniveau aangepast aan de behoeften van de gewassen, ...

In de hieronder weergegeven plaatsingsruimte in Vlaanderen werd er rekening gehouden met een 100 % acceptatiegraad per bedrijf en per teelt, met een standaard mestsamenstelling per diergroep en met een aangenomen standaardgebruik van soort dierlijke mest per teelt. De plaatsingsruimte voor dierlijke mest voor de verschillende jaren, rekening houdende met de hierboven vermelde criteria vindt u hieronder vermeld :

	2000	2001	2002	2003	2003 (46% kwetsbaar)
Miljoen kg P ₂ O ₅	80	68	68	58	55
Miljoen kg N	188	158	158	132	122

Wanneer we rekening houden met de uitscheidingscijfers van de verschillende dieren i.p.v. met de mestsamenstellingen bekomen we een andere plaatsingsruimte omdat de verhouding N / P₂O₅ volgens de uitscheidingscijfers verschillen met de verhouding N / P₂O₅ volgens de mestsamenstellingen. De reden hiervoor is dat er verliezen optreden tussen het moment van de productie van de mest en het moment van het gebruik ervan. Bij een veranderende verhouding N / P₂O₅ treedt het effect op dat bij bereiken van de bemestingslimiet voor bijvoorbeeld P₂O₅ op een perceel, er meer N kan geplaatst worden. De berekening, rekening houdende met de uitscheidingscijfers ipv de mestsamenstellingen is een puur theoretische benadering die in de praktijk geen betekenis heeft. De plaatsingsruimte rekening houdende met de uitscheidingscijfers ipv de mestsamenstelling zijn :

	2001	2002	2003	2003 (46% kwetsbaar)
Miljoen kg P ₂ O ₅	70	70	63	58
Miljoen kg N	158	158	141	129

Bij het overschot voor N op Vlaams niveau kunnen we rekening houden met een standaard vervluchting van N van 15 %. Zo bedraagt de netto bruikbare N in dierlijke mest 186,7 miljoen kg N * 85 % = 158,7 miljoen kg N.

De overschotten voor Vlaanderen uit bovenvermelde gegevens zijn (rekening houdende met de mestsamenstellingen) :

	2000	2001	2002	2003	2003 (46% kwetsbaar)
Miljoen kg P ₂ O ₅	0	5	5	15	18
Miljoen kg N	0	1	1	27	37

Er wordt herhaald dat deze overschotten binnen de gestelde randvoorwaarden moeten worden bekeken. Wees dus voorzichtig met de conclusies die worden getrokken. Niet alle percelen in Vlaanderen worden immers bemest met dierlijke mest.

De overschotten voor Vlaanderen uit bovenvermelde gegevens zijn rekening houdende met de uitscheidingscijfers, (hierbij nemen we dus de 15 % emissie niet in rekening) :

	2001	2002	2003	2003 (46% kwetsbaar)
Miljoen kg P2O5	3	3	10	15
Miljoen kg N	29	29	46	58

Per productieklasse en bedrijfstype werden een aantal zaken berekend. Wat de mestverwerking betreft, werd deze berekend in een algemene benadering, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties (veranderde bedrijfsstructuren, overnames opnames, splitsingen, veranderde productieniveau's) die optreden of recent opgetreden zijn. Deze berekeningen zijn gebeurd op de bedrijfssituatie van 2000. Bij exacte berekeningen moet er evenwel naar 5 verschillende jaren worden gekeken om de juiste verwerkingsplicht per bedrijf te bekomen. Om de berekeningen niet nodeloos te overladen met details, hebben we deze berekeningen beperkt tot het meest recent gekende jaar namelijk activiteitenjaar 2000. In de bijlage vindt u een aantal gegevens voor de verwerkingsplicht 2001. Daaruit blijkt dat er in 2001 ongeveer 3 miljoen kg P2O5 en 6 miljoen kg N moet worden verwerkt, dat deze bedrijven een overschot hadden van 9 miljoen kg P2O5 en 19 miljoen kg N, afkomstig van een productie van 10 miljoen kg P2O5 en 22,5 miljoen kg N productie uit dierlijke mest. Deze verwerkingsplichtige bedrijven, samen met de bedrijven die verwerkingsplichtig worden in 2002, hebben in 2001 ongeveer 4,5 miljoen kg P2O5 en 5,5 miljoen kg N verwerkt. Het is wel zo dat bepaalde verwerkingsplichtige bedrijven meer hebben verwerkt dan wettelijk nodig (voornamelijk pluimveebedrijven) en andere te weinig of niet. Voor de situatie in 2000 is er een bijlage voorzien.

Voor 2001 zijn er nog ongeveer 1050 bedrijven die niet verwerkingsplichtig zijn maar die toch dierlijke mest geëxporteerd of verwerkt hebben. Het gaat om ongeveer 2 miljoen kg P2O5 en 3 miljoen kg N, voornamelijk pluimveemest. Deze bedrijven hadden een productie van 4 miljoen kg P2O5 en 9,5 miljoen kg N. Zij hadden een overschot van 2,7 miljoen kg P2O5 en 7 miljoen kg N en beschikken over 12.000 ha eigen cultuurgronden.

Productie van dierlijke mest in 2000 per balansstype en diersoort

Naam	balansstype	aantal entiteiten	aantal dieren	N productie	P2O5 Productie	norm N	norm P2O5
Rundvee			1.506.416	91.549.036	29.734.628		
Andere runderen	forfait	11.869	139.899	10.772.223	4.127.021	77,00	29,50
Melk- en zoogkoeien	forfait	18.121	500.538	48.552.186	15.016.140	97,00	30,00
Mestkalveren	forfait	573	169.548	1.760.254	610.373	10,50	3,80
Runderen 1-2j (mestvee)	forfait	11.011	144.125	8.791.625	3.170.750	61,00	22,00
Runderen < 1j (mestvee)	forfait	10.382	140.174	3.224.002	1.219.514	23,00	8,70
Vervangingsvee 1-2 j	forfait	14.968	209.930	11.756.080	3.568.810	56,00	17,00
Vervangingsvee < 1 j	forfait	14.714	202.202	6.672.666	2.022.020	33,00	10,00
Varkens			6.576.785	71.626.414	31.981.325		
And varkens 20-110kg	forfait	1.706	231.355	3.007.615	1.503.808	13,00	6,50
And varkens 20-110kg	convenant	3.726	1.671.674	21.731.762	8.910.022	13,00	5,33
And varkens 20-110kg	regressie	3.349	2.337.031	26.845.987	10.936.914	11,49	4,68
And varkens 20-110kg	voedertechniek	5	12.740	163.958	55.351	12,87	4,34
And varkens >110kg	forfait	1.626	32.859	788.616	478.456	24,00	14,50
And varkens >110kg	convenant	1.628	37.907	909.768	446.924	24,00	11,79
And varkens >110kg	regressie	904	25.406	489.342	267.837	19,26	10,54
And varkens >110kg	voedertechniek	5	382	7.055	3.299	18,47	6,84
Beren	forfait	1.444	3.065	73.560	44.443	24,00	14,50
Beren	convenant	2.765	6.119	146.856	72.143	24,00	11,79
Beren	regressie	686	1.685	32.987	18.579	19,81	11,18
Beren	voedertechniek	3	8	149	70	18,63	8,75
Biggen 7-20 kg	forfait	1.366	162.786	400.454	328.628	2,46	2,02
Biggen 7-20 kg	convenant	3.674	1.053.870	2.592.520	1.464.879	2,46	1,39
Biggen 7-20 kg	regressie	1.152	421.322	1.112.484	548.309	2,64	1,30
Biggen 7-20 kg	voedertechniek	4	4.042	10.712	5.419	2,65	1,34
Zeugen Incl big <7kg	forfait	1.609	65.145	1.563.480	944.603	24,00	14,50
Zeugen Incl big <7kg	convenant	3.779	391.761	9.402.744	4.619.098	24,00	11,79
Zeugen Incl big <7kg	regressie	974	116.573	2.324.921	1.324.565	19,94	11,36
Zeugen Incl big <7kg	voedertechniek	4	1.055	21.434	9.776	20,32	9,27
pluimvee			32.931.037	20.610.200	9.905.867		
Ander pluimvee	forfait	164	213.032	51.128	40.476	0,24	0,19
Kalkoenen - ouderd.	forfait	11	43	88	63	2,00	1,47
Kalkoenen - slachtd.	forfait	59	87.168	191.770	88.863	2,20	0,79
Kalkoenen - slachtd.	voedertechniek	22	153.837	264.188	95.766	1,72	0,62
Legkip Incl(gr)oudrd	forfait	682	7.204.657	4.971.213	3.530.282	0,69	0,49
Legkip Incl(gr)oudrd	convenant	123	1.730.730	1.194.204	640.370	0,69	0,37
Legkip Incl(gr)oudrd	regressie	20	419.793	290.207	172.562	0,69	0,41
Opfokprijn slk.ouderdieren	forfait	70	562.680	264.450	151.918	0,47	0,27
Opfokprijn slk.ouderdieren	regressie	9	90.625	38.149	17.315	0,42	0,19
Opfokpoeljen legkip	forfait	235	2.976.809	1.071.651	625.130	0,36	0,21
Opfokpoeljen legkip	regressie	1	26.313	11.841	3.947	0,45	0,15
Slachtkuikenoouderdieren	forfait	114	1.013.188	1.215.826	710.363	1,20	0,71
Slachtkuikenoouderdieren	regressie	39	309.420	321.608	178.811	1,04	0,58
Slachtkuikens	forfait	343	3.295.735	2.043.356	955.763	0,62	0,29
Slachtkuikens	convenant	372	6.787.975	4.208.544	1.221.836	0,62	0,18
Slachtkuikens	regressie	345	7.871.900	4.356.805	1.433.452	0,55	0,18
Slachtkuikens	voedertechniek	2	80.524	53.951	17.566	0,67	0,22
Struisv. fokd >14m	forfait	72	1.574	28.392	15.425	18,00	9,80
Struisv.slacht (3-14)	forfait	45	2.981	25.837	13.415	8,60	4,50
Struisvogels 0-3m	forfait	30	2.073	7.256	3.524	3,50	1,70
Overige dieren			187.472	2.900.134	1.282.050		
Gelt & schaap < 1 j	forfait	1.235	27.191	118.553	46.769	4,36	1,72
Gelt & schaap > 1 j	forfait	1.678	44.361	465.791	183.655	10,50	4,14
Konijnen (voedsters)	forfait	257	42.628	366.306	214.845	8,64	5,04
Nertsen (moederdier)	forfait	29	37.807	121.799	70.699	3,22	1,87
Paard-pony 200-600kg	forfait	2.942	22.408	1.120.400	470.588	50,00	21,00
Paard-pony < 200 kg	forfait	1.203	4.822	168.770	57.864	35,00	12,00
Paarden > 600 kg	forfait	1.675	8.255	536.575	247.650	65,00	30,00
Algemeen totaal				186.685.784	72.913.670		

Opmerking : het aantal entiteiten is per diersoort en per balansstype gemaakt. Sommige bedrijven hebben verschillende diersoorten. Een bedrijf kan je dus niet eenduidig relateren met een diersoort of een balansstelsel.

tabel 1. Aantal verwerkingsplichtige bedrijven in 2001 berekend volgens de productieklasse in 2000

bedrijfstype	productie categorie dierlijke mest (in kg P2O5 productie in het jaar 2000)					Eindtotaal
	f. 10000-12500	g. 12500-15000	h. 15000-17500	i. 17500-20000	j. >20000	
1.RUNDVEE	8	6	0	16	3	17
2.VARKENS	145	76	35	16	53	325
3.PLUIMVEE	34	12	6	3	63	118
4.RUNDVEE-VARKENS	22	10	2	4	3	41
5.RUNDVEE-PLUIMVEE	4	0	1	1	1	6
6.VARKENS-PLUIMVEE	16	7	4	1	9	37
7.RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	4	1	1	0	1	7
8.ANDERE	233	114	49	24	133	553

tabel 2 hoeveelheid te verwerken mest in 2001 in kg P2O5 berekend volgens de productieklasse in 2000

bedrijfstype	productie categorie dierlijke mest (in kg P2O5 productie in het jaar 2000)					Eindtotaal
	f. 10000-12500	g. 12500-15000	h. 15000-17500	i. 17500-20000	j. >20000	
1.RUNDVEE	5.591	3.043	0	123.200	16.534	25.168
2.VARKENS	196.217	247.376	199.638	19.894	893.979	1.660.410
3.PLUIMVEE	51.375	45.311	41.964	22.578	744.712	903.256
4.RUNDVEE-VARKENS	19.337	22.528	6.548	26.914	26.914	97.905
5.RUNDVEE-PLUIMVEE	3.776	0	5.666	8.266	6.650	16.092
6.VARKENS-PLUIMVEE	24.398	22.664	19.153	0	116.471	190.952
7.RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	3.226	3.442	1.852	0	0	8.520
8.ANDERE	303.920	352.119	274.821	173.938	1.805.260	7.755
						2.910.058

tabel 3 hoeveelheid te verwerken mest in 2001 in kg N berekend volgens de productieklasse in 2000

bedrijfstype	productie categorie dierlijke mest (in kg P2O5 productie in het jaar 2000)					Eindtotaal
	f. 10000-12500	g. 12500-15000	h. 15000-17500	i. 17500-20000	j. >20000	
1.RUNDVEE	20.221	23.284	0	283.999	56.823	100.328
2.VARKENS	452.733	578.094	471.701	65.386	2.002.062	3.788.589
3.PLUIMVEE	123.417	115.545	124.055	57.062	1.205.477	1.633.880
4.RUNDVEE-VARKENS	53.497	58.526	18.514	10.573	68.064	255.663
5.RUNDVEE-PLUIMVEE	12.372	0	13.325	21.738	10.573	36.270
6.VARKENS-PLUIMVEE	61.372	55.908	45.398	0	257.501	441.917
7.RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	10.106	9.813	4.127	0	7.017	31.063
8.ANDERE	733.718	856.434	677.120	428.185	3.607.517	15.264
						6.302.974

Tabel 4. Overschotten in 2000 van de verwerkingsplichtige bedrijven in 2001 (in kg P2O5) berekend volgens de productieklasse in 2000

bedrijfstype	productie categorie dierlijke mest (in kg P2O5 productie in het jaar 2000)					Eindtotaal
	10000-12500	12500-15000	15000-17500	17500-20000	>20000	
1.RUNDVEE	37.277	10.143	36.743	1.986.620	84.163	4.836.735
2.VARKENS	1.308.112	824.586	443.640	44.209	2.241.006	2.872.002
3.PLUIMVEE	342.498	151.036	14.551	50.174	59.810	328.541
4.RUNDVEE-VARKENS	128.914	75.092	12.591	18.368	22.166	59.928
5.RUNDVEE-PLUIMVEE	25.171	82.834	58.059	0	265.864	587.781
6.VARKENS-PLUIMVEE	162.656	11.472	12.345	0	45.324	25.850
7.RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	21.507	25.850	634.439	386.528	4.612.209	8.840.324
8.ANDERE	2.026.135	1.181.013				
Eindtotaal						

Tabel 5. Overschotten in 2000 van de verwerkingsplichtige bedrijven in 2001 (in kg N) berekend volgens de productieklassen in 2000

bedrijfstype	productie categorie dierlijke mest (in kg P2O5 productie in het jaar 2000)				Eindtotaal
	10000-12500	12500-15000	15000-17500	17500-20000	>20000
1.RUNDVEE	134.808	77.613	1.048.224	631.109	126.274
2.VARKENS	3.018.222	1.926.981	1.048.224	631.109	4.449.027
3.PLUIMVEE	822.782	385.149	275.678	145.303	3.533.018
4.RUNDVEE-VARKENS	356.645	195.085	41.143	126.805	151.253
5.RUNDVEE-PLUIMVEE	82.478	29.611	29.611	35.245	147.334
6.VARKENS-PLUIMVEE	409.145	202.631	129.222	48.307	583.520
7.RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	67.375	32.710	27.515		15.593
8.ANDERE		50.881			50.881
Eindtotaal	4.891.455	2.871.050	1.551.393	951.524	8.893.930
					19.159.352

Tabel 6. Productie van dierlijke mest in 2000 van de verwerkingsplichtige bedrijven in 2001 (in kg P2O5) berekend volgens de productieklassen in 2000

bedrijfstype	productie categorie dierlijke mest (in kg P2O5 productie in het jaar 2000)				Eindtotaal
	10000-12500	12500-15000	15000-17500	17500-20000	>20000
1.RUNDVEE	93.110	79.794	565.977	300.186	71.636
2.VARKENS	1.657.298	1.035.121	565.977	300.186	2.118.009
3.PLUIMVEE	386.630	161.671	97.584	58.251	2.319.309
4.RUNDVEE-VARKENS	247.621	135.479	30.966	75.321	83.260
5.RUNDVEE-PLUIMVEE	46.128	15.659	15.659	27.569	89.356
6.VARKENS-PLUIMVEE	180.769	98.373	63.759	19.509	276.745
7.RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	43.596	12.840	16.976		24.068
8.ANDERE		26.195			26.195
Eindtotaal	2.655.152	1.549.473	790.921	453.267	4.920.596
					10.369.409

Tabel 7. Productie van dierlijke mest in 2000 van de verwerkingsplichtige bedrijven in 2001 (in kg N) berekend volgens de productieklassen in 2000

bedrijfstype	productie categorie dierlijke mest (in kg P2O5 productie in het jaar 2000)				Eindtotaal
	10000-12500	12500-15000	15000-17500	17500-20000	>20000
1.RUNDVEE	268.256	241.282	1.293.602	687.753	205.055
2.VARKENS	3.774.666	2.386.981	285.178	171.199	4.739.307
3.PLUIMVEE	918.589	408.103	74.904	186.080	3.714.672
4.RUNDVEE-VARKENS	631.817	333.120	36.089	48.349	204.386
5.RUNDVEE-PLUIMVEE	130.173	235.640	141.896	50.513	48.349
6.VARKENS-PLUIMVEE	449.462	35.845	37.879		606.316
7.RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	117.797	51.900			56.881
8.ANDERE					51.900
Eindtotaal	6.290.760	3.692.871	1.869.548	1.095.545	9.574.966
					22.523.690

Tabel 8. Aantal ha cultuurgrond waarover de verwerkingsplichtige bedrijven 2001 beschikken berekend volgens de productieklassen in 2000

bedrijfstype	productie categorie dierlijke mest (in kg P2O5 productie in het jaar 2000)				Eindtotaal
	10000-12500	12500-15000	15000-17500	17500-20000	>20000
1.RUNDVEE	574	682	1.078	630	252
2.VARKENS	3.181	1.647	36	125	1.159
3.PLUIMVEE	365	76	167	200	686
4.RUNDVEE-VARKENS	997	500	25	11	184
5.RUNDVEE-PLUIMVEE	172	133	47		46
6.VARKENS-PLUIMVEE	152	11	36		99
7.RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	169	3			266
8.ANDERE					3
Eindtotaal	5.610	3.052	1.389	966	2.692
					13.709

Overzicht van de superheffing verwerkingsplicht 2000 fase 1

Tabel 1 Gegevens over de bedrijven met een superheffing 2000 > € 12,40

provincie bedrijfszetel	aantal bedrijven	kg P2O5 te verwerken	kg N te verwerken	kg P2O5 eff. geëxp. of verwerkt	kg N eff. geëxp. of verwerkt	superheffing in euro	superheffing in BEF
WVL	153	547.952	1.163.618	14.454	17.903	403.427	16.274.205
ANTW	87	252.715	470.391	39.379	40.803	154.903	6.248.772
OVL	68	152.757	320.400	8.748	10.890	109.104	4.401.244
LIMB	13	47.495	88.431	4.796	5.455	30.351	1.224.356
Nederland	2	7.096	13.952	0	0	5.051	203.757
VLBRA	1	6.120	11.352	0	0	4.193	169.145
Totaal	324	1.014.135	2.068.144	67.377	75.051	707.029	28.521.479*

Tabel 2 Gegevens over alle bedrijven die moesten verwerken in 2000

provincie bedrijfszetel	aantal bedrijven	kg P2O5 te verwerken	kg N te verwerken	kg P2O5 eff. geëxp. of verwerkt	kg N eff. geëxp. of verwerkt	superheffing in euro	superheffing in BEF
WVL	210	853.662	1.560.464	1.186.446	1.258.985	403.426	16.274.164
ANTW	135	402.580	646.686	555.282	572.429	154.905	6.248.852
OVL	88	224.509	405.586	233.472	245.819	109.109	4.401.446
LIMB	20	58.654	100.182	46.092	49.719	30.361	1.224.760
Nederland	2	7.095	13.952	0	0	5.051	203.757
VLBRA	2	6.120	11.352	0	0	4.193	169.145
Totaal	457	1.552.620	2.736.222	2.021.292	2.126.952	707.045	28.522.125*

Tabel 3 Gegevens over bedrijven die voldaan hebben aan de verwerkingsplicht

provincie bedrijfszetel	aantal bedrijven	kg P2O5 te verwerken	kg N te verwerken	kg P2O5 eff. geëxp. of verwerkt	kg N eff. geëxp. of verwerkt	superheffing in euro
WVL	57	305.706	396.848	1.171.990	1.241.082	0
ANTW	48	149.866	176.294	515.901	531.626	0
OVL	20	71.755	86.187	224.724	234.930	0
LIMB	7	11.157	11.751	41.296	44.264	0
VLBRA	1	0	0	0	0	0
Totaal	133	538.484	670.080	1.953.911	2.051.902	0

* er zijn 2 bedrijven die minder dan 12,40 euro moeten betalen vandaar het verschil tussen tabel 1 en tabel 2